

Kevyttä, nopeaa ja näppärää

Meikäläisessä vipukangaspuiden valtakunnassa kaikki eivät ehkä ole vielä havahtuneet siihen, että keveämmilläkkin kangaspuilla voi kutoa monenmoista.

Teksti Merja Rätty Kuvitus Siiri Väisänen

Eihän sitä kieltäkään voi: jos haluaa kutoa kotonaan esimerkiksi leveitä mattoja, on pakko sopeutua siihen, että perinteiset vipukangaspuut haukkaavat melkoisen tilan asunnosta, mahdollisesti kokonaisen huoneen. Ja kun ne on omalle paikalleen koonnut, ei niitä hevillä viitsi siirtää.

Muitakin ratkaisuja kudonnasta kiinnostuneelle onneksi on. Nykyisin tarjolla on myös keveitä kangaspuita, joita kutsutaan muun muassa syli- tai pirtakangaspuiksi. Kapoiset, keveät puut voi ottaa kainaloon ja kutoa pihalla tai vaikka laiturilla, jos sää vain sallii. Tai ottaa reissuun mukaan.

Itsekin siirsin pikku puuni kesällä pihalle ja istuin kutomassa mukavasti aurinkovarjon alla lintujen laulua kuunnellen.

SOME LEVITTÄÄ TIETOA VÄLINEISTÄ

Kehittämällään LuovaKudonta™-konseptilla kursseja pitävä Niina Hiltunen käyttää opetuksessaan sylikangaspuita. Pienet, keveät kangaspuut eivät varsinkaan maailmalla ole mikään uusi juttu ja valmistajiakin on useita, mutta meillä niiden suosio on vasta nousussa. Hiltusen mukaan yksi syy tähän on sosiaalinen media, jonka kautta saa helposti tietoa siitä, mitä muualla tehdään ja minkälaisilla välineillä.

Hiltunen kertoo, että varsinkin ne, jotka tietävät, millainen prosessi vipukangaspuiden kudontakuntoon laittaminen on, ovat yllättyneet sylikangaspuiden näppäryydestä. Loimitus on nopeaa eikä tarvita loimipuita tai edes loimenluontikehystä. Inspiraatiosta voi siirtyä helposti kohti itse kudontaa.

PALTTINASTA ON MONEKSI

Kevyissä puissa ei ole polkusia, joten kudontasysteemi on perinteisiä kangaspuita yksinkertaisempi. Tavallisimmin kevyillä kangaspuilla kudotaan palttinaa.

Niina Hiltusen mielestä palttina on meillä aliarvostettu, puhutaan, että jokin on ”vain palttinaa”. Palttina on kuitenkin oiva perussidos, jota voi muun muassa rikastaa käyttämällä pujotuksia ja poimintaa. Myös väreillä saadaan paljon aikaa. Ei siis ole mitään syytä väheksyä palttinaa, sillä on ihan oma tärkeä paikkansa kudonnan maailmassa.

Minkälaiseen kudontaan syli- ja pirtakangaspuut taipuvat? Hiltusen mukaan niillä voi tehdä todella monenlaisia kudonnaisia. Ne sopivat mainiosti kevyiden tekstiilien, kuten huivien, kutomiseen. Samoin niillä voi tehdä esimerkiksi vaatetuskankaita, materiaalikokeiluita ja tutkia värisommittelua.

Kokeilemalla löytää erilaisia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja ja huomaa myös, mitä on järkevää tehdä: jos haluaa tehdä monimutkaisia sidoksia ja tiukkaa tiivistä kangasta, on paras suosiolla siirtyä vipukangaspuiden ääreen.

EI ANNETA TAIDON KADOTA

Niina Hiltunen sanoo jo kudontaa opiskellessaan miettineensä, miten olisi mahdollista edistää kudonnan perinteen säilymistä. Isot puut ja niihin liittyvä kankaan rakentaminen ei ole enää äidinmaidossa imettyä tietoa ja saattaa pa iso urakka monia vähän pelottaakin. Sidosopin osaaminen on kuitenkin Suomessa korkeaa kansainvälistä tasoa, joten olisi sääli, jos kudonnan taito hiipuisi olemattomiin.

Kevyet puut, joilla pääsee vähillä työvaiheilla ja vähillä välineillä kutomisen makuun, voi Hiltusen mielestä olla se askel, jonka kautta kiinnostutaan myös perinteisillä vipukangaspuilla kutomisesta. Etuna on toki myös se, että kevyet puut ovat kevyitä myös hinnaltaan eivätkä ne vie paljon tilaa.

”

Sopii iloita siitä, että kudonnan maailmaan on monta reittiä.”

Materiaalin käytöstä tarkalle kevyet puut ovat myös omiaan, hukkamateriaalia ei juuri jää: Hiltunen sanoo, että jos kutoo kärsivällisesti ja huolellisesti viimeiset viisi senttiä, ei jää kuin viiden toista senttimetrin hapsut.

Mutta kevyet puut eivät korvaa vipukangaspuita eikä niiden ole tarkoituskaan. Kummallakin on oma paikkansa, omat vahvuudet ja heikkoudet. Sopii iloita siitä, että kudonnan maailmaan on monta reittiä.

Ja vinkkinä jämsälänselkän keskellä tuskaileville – langanloput sopivat erittäin hyvin myös kudontaan kevyillä puilla. Kokeiltu on! ●

Juttua varten on haastateltu tekstiilisuunnittelija, taiteilija ja kouluttaja Niina Hiltusta.